

ЗМІСТ ЖУРНАЛУ ЗА 2020 р.

ОФІЦІЙНИЙ РОЗДІЛ

Із зали засідань Президії НАН України

6 листопада 2019 року	1 11
20 листопада 2019 року	1 16
4 грудня 2019 року	2 11
18 грудня 2019 року	2 16
15 січня 2020 року	3 14
29 січня 2020 року	3 20
12 лютого 2020 року	4 35
26 лютого 2020 року	4 41
11 березня 2020 року	6 15
7 вересня 2020 року	9 3
9 жовтня 2020 року	10 62
23 жовтня 2020 року	10 65
4 листопада 2020 року	11 16
27 листопада 2020 року	12 56

Про життя і здобутки великої людини і видатного вченого (*повідомлення про відхід академіка Б.Є. Патона*)

8 4

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАН УКРАЇНИ

До 150-річчя від дня народження академіка АН УРСР Євгена Оскаровича Патона (*ювілейна сесія Загальних зборів НАН України 5 березня 2020 р.*)

4 3

Патон Б.Є. Звіт про діяльність Національної академії наук України у 2015–2019 роках

5 19

Наумовець А.Г. Звіт про діяльність Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України у 2015–2019 роках

5 30

Горбулін В.П. Звіт про діяльність НАН України з підвищення обороноздатності і безпеки держави у 2015–2019 роках

5 39

Кошечко В.Г. Звіт про діяльність Секції хімічних і біологічних наук НАН України у 2015–2019 роках

5 45

Пирожков С.І. Звіт про діяльність Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України у 2015–2019 роках

5 54

Загородній А.Г. Звіт про діяльність НАН України з координації міждисциплінарних досліджень, міжнародну співпрацю та роботу з науковою молоддю у 2015–2019 роках

5 62

Богданов В.Л. Звіт про діяльність Президії та Бюро Президії НАН України у 2015–2019 роках

5 73

Сесія Загальних зборів Національної академії наук України з обрання президента НАН України та членів Президії НАН України (7–9 жовтня 2020 р.)

10 3

Презентація виборчої програми кандидата в президенти НАН України академіка НАН України Владислава Володимировича Гончарука

10 13

Презентація виборчої програми кандидата в президенти НАН України академіка НАН України Анатолія Глібовича Загороднього

10 15

Презентація виборчої програми кандидата в президенти НАН України академіка НАН України Сергія Васильовича Комісаренка

10 19

Презентація виборчої програми кандидата в президенти НАН України академіка НАН України Володимира Петровича Семиноженка

10 23

Виступи

Лобанов Л.М. Життєвий і творчий шлях видатного вченого Є.О. Патона (*стенограма доповіді на ювілейній сесії Загальних зборів НАН України 5 березня 2020 р.*)

4 7

Згуровський М.З. Патони і Київський політехнічний інститут (*стенограма доповіді на ювілейній сесії Загальних зборів НАН України 5 березня 2020 р.*)

4 19

Онищенко О.С. Суспільне значення творчої спадщини академіка Євгена Оскаровича Патона (*стенограма доповіді на ювілейній сесії Загальних зборів НАН України 5 березня 2020 р.*)

4 25

Виступ члена-кореспондента НАН України, академіка НАМН України Ісаака Михайловича Трахтенберга

10 27

Виступ академіка НАН України Ігоря Рафаїловича Юхновського

10 30

Виступ академіка НАН України Анатолія Федоровича Булата	10 32	засіданні Президії НАН України 20 листопада 2019 р.)	1 38
Виступ академіка НАН України Олександра Олександровича Коноваленка	10 33	Комісаренко С.В., Моргул В.В. Про результати виконання програми НАН України «Молекулярні та клітинні біотехнології для потреб медицини, промисловості та сільського господарства» (стенограма наукової співповіді на засіданні Президії НАН України 20 листопада 2019 р.)	1 48
Виступ старшого наукового співробітника Інституту фізики НАН України кандидата фізико-математичних наук Антона Сененка	10 35	Горбулін В.П. Про результати виконання цільової науково-технічної програми НАН України «Дослідження і розробки з проблем підвищення обороноздатності і безпеки держави» (стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 4 грудня 2019 р.)	2 22
Виступ академіка НАН України Віталія Івановича Старостенка	10 37	Брусяк І.В. Колекція Стародавнього Єгипту у зібранні Одеського археологічного музею НАН України (стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 4 грудня 2019 р.)	2 28
Виступ академіка НАН України Володимира Зіновійовича Туркевича	10 38	Солдаткін О.П. Біосенсори – аналітичні прилади нового покоління (стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 18 грудня 2019 р.)	2 34
Виступ академіка НАН України Олександра Васильовича Кириленка	10 40	Загородній А.Г. Про виконання цільової програми наукових досліджень НАН України «Перспективні дослідження з фізики плазми, керованого термоядерного синтезу та плазмових технологій» на 2017–2019 рр. (стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 18 грудня 2019 р.)	2 40
Виступ академіка НАН України Миколи Федоровича Шульги	10 42	Наумовець А.Г. Про виконання цільової комплексної програми фундаментальних досліджень НАН України «Фундаментальні проблеми створення нових наноматеріалів і нанотехнологій» (стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 15 січня 2020 р.)	3 26
Виступ академіка НАН України Володимира Васильовича Моргуна	10 44	Горбулін В.П. Щодо подальшого розвитку нормативно-правового забезпечення наукової сфери та вдосконалення структури управління в НАН України (стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 15 січня 2020 р.)	3 35
Виступ члена-кореспондента НАН України Андрія Андрійовича Гриценка	10 46	Куссуль Н.М. Формування українського сегменту європейського дослідницького простору у сфері спостереження Землі (за матеріалами наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 29 січня 2020 р.)	3 39
Виступ члена-кореспондента НАН України Любові Андріївни Дубровіної	10 48	Шульга М.Ф. Щодо створення музею науки в Національному науковому центрі «Харківський фізико-технічний інститут» (стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 29 січня 2020 р.)	3 46
Виступ академіка НАН України Володимира Анатолійовича Широкова	10 50		
Виступ президента Національної академії медичних наук України академіка НАМН України Віталія Івановича Цимбалюка	10 51		
Виступ академіка НАН України Василя Яковича Тація	10 53		
Виступ академіка НАН України Сергія Олексійовича Фірстова	10 55		
Виступ академіка НАН України Антона Григоровича Наумовця	10 57		
<i>Документи</i>			
Постанова Загальних зборів НАН України	10 59		

З КАФЕДРИ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ

За матеріалами наукових доповідей на засіданнях Президії НАН України

Яцків Я.С. Про концептуальні засади провадження видавничої діяльності в НАН України (стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 6 листопада 2019 р.)

1 24

Зуєв О.Л. Математична теорія керування: нелінійна динаміка та інженерні застосування (за матеріалами наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 6 листопада 2019 р.)

1 29

Горбулін В.П. Щодо подальшого реформування НАН України з метою підвищення ефективності її діяльності (стенограма доповіді на

Радченко В.Г. Про результати виконання цільової комплексної міждисциплінарної програми наукових досліджень НАН України з розробки наукових засад раціонального використання природно-ресурсного потенціалу та сталого розвитку на 2015–2019 роки (<i>стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 12 лютого 2020 р.</i>)	4 47	СТАТТІ ТА ОГЛЯДИ	
Андон П.І. Про підсумки виконання програми інформатизації НАН України у 2015–2019 роках (<i>стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 12 лютого 2020 р.</i>)	4 54	Сергієнко І.В., Задірака В.К., Швідченко І.В. Теорія обчислень: від гарантованих оцінок похибок до сучасних комп'ютерних технологій	1 56
Пирожков С.І. Про Національну доповідь НАН України «Євроатлантичний вектор України» (<i>стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 26 лютого 2020 р.</i>)	4 60	Десяряев О.В. Космос і океан: що ближче?	2 45
Єрмоленко А.М. Спадщина Г.С. Сковороди і сучасність (до 300-річчя від дня народження) (<i>стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 26 лютого 2020 р.</i>)	4 68	Куссуль Н.М. Моніторинг сільськогосподарських земель в Україні: міф чи реальність?	2 57
Андон П.І. Про цільову програму наукових досліджень НАН України «Математичне моделювання складних міждисциплінарних процесів і систем на основі інтелектуальних суперкомп'ютерних, ґрид- і хмарних технологій» (<i>стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 11 березня 2020 р.</i>)	6 23	Комісаренко С.В., Романюк С.І. Редагування геному, або CRISPR/CAS9 — панацея від багатьох невиліковних хвороб чи перший крок до генного апокаліпсису?	3 50
Пирожков С.І. Про розроблення Концепції національної програми розвитку гуманітарної сфери України (<i>стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 4 листопада 2020 р.</i>)	11 22	Скопненко О.І. Український правопис: традиції і сучасність (малі штрихи до великої історії)	3 78
Рафальський О.О. Про створення Комісії НАН України з питань комунікацій із суспільством і популяризації наукової діяльності (<i>стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 4 листопада 2020 р.</i>)	11 26	Маруняк Є.О. Просторовий розвиток України в глобальній візії	4 73
Жулисський М.Г. Леся Українка у боротьбі проти духовного рабства. Про участь гуманітарних установ НАН України у підготовці та відзначенні 150-річчя від дня народження письменниці (<i>стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 4 листопада 2020 р.</i>)	11 29	Савенець М.В., Осадчий В.І., Орещенко А.В. Лісові пожежі квітня 2020 року та зумовлені ними зміни якості атмосферного повітря в Україні	5 80
Осадчий В.І. Про концепцію Державної цільової науково-технічної програми комплексних досліджень клімату України до 2030 року (<i>стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 27 листопада 2020 р.</i>)	12 63	Шаталов М.М. Золото надр України. Загальні відомості, геохімія і мінералогія золота	7 16
Захаренко В.В. Введення в дію радіотелескопа РТ-32 — нові можливості вітчизняної радіоастрономії та космічної навігації (<i>стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 27 листопада 2020 р.</i>)	12 69	Вергунов В.А. Історичний аспект розвитку сільськогосподарської дослідної справи в Україні як складова формування національної ідентичності	7 27
		Комісаренко С.В. Полювання вчених на коронавірус SARS-COV-2, що викликає COVID-19: наукові стратегії подолання пандемії	8 29
		Горбулін В.П. Щодо захисту морського узбережжя України	9 30
		Стойко С.М. Біосфера як глобальна екосистема та вплив техносфери на її баланс	9 41
		Ємельянов В.О. Океан. Концептуальні засади стратегії розвитку морських наук та інновацій в Україні	10 82
		Орещенко А.В., Осадчий В.І., Савенець М.В., Балабух В.О. Виявлення і моніторинг потенційно небезпечних пожеж на території України за даними супутникового сканування	11 31
		Романюк С.І., Комісаренко С.В. Як відкрили вірус гепатиту С, або детективні пошуки вірусологів «мовчазного вбивці» (Нобелівська премія з фізіології та медицини 2020 року)	12 3
		Парновський С.Л. Нобелівський комітет продовжує віддавати борги (деякі думки з приводу Нобелівської премії з фізики 2020 року)	12 21
		Комісаренко С.В., Романюк С.І. Перспективи редагування геному за допомогою CRISPR/Cas, або як опанувати «генетичні ножиці» (Нобелівська премія з хімії 2020 року)	12 31

Стембковська Г.О. Поезія як стратегія виживання (Нобелівська премія з літератури 2020 року) 12 50

МОЛОДІ ВЧЕНІ

За матеріалами наукових повідомлень на засіданнях Президії НАН України

Петрова І.П. Модернізація економіки старо-промислових регіонів на засадах smart-спеціалізації (за матеріалами наукового повідомлення на засіданні Президії НАН України 11 березня 2020 р.) 6 30

Бешлей В.В. Аналітично-чисельні методи дослідження процесів у залишках наднових зір (за матеріалами наукового повідомлення на засіданні Президії НАН України 11 березня 2020 р.) 6 38

Чугай А.М. Математичне та комп'ютерне моделювання оптимізаційних задач розміщення тривимірних об'єктів (за матеріалами наукового повідомлення на засіданні Президії НАН України 11 березня 2020 р.) 6 43

ПОДІЇ

Федорончук М.М., Зав'ялова Л.В., Кучер О.О., Коломійчук В.П., Конякін С.М., Лисогор Л.П., Прядко О.І. Синантропізація флори та рослинності — серйозна загроза біорізноманіттю (III Всеукраїнська наукова конференція «Синантропізація рослинного покриву України») 1 62

Український правопис: історія та сьогодення (семінар для редакторів наукових журналів НАН України) 2 64

Прощання з академіком Борисом Євгеновичем Патонем 8 6

Науковці Національної академії наук України представили свої розробки на міжнародних виставках 11 45

НАУКА І СУСПІЛЬСТВО

Горбулін В.П. Космічна стратегія та перспективи розвитку країни 2 3

Даниленко В.М. Суспільно-політичні орієнтири Володимира Вернадського 3 3

Горбулін В.П., Даник Ю.Г. Національна безпека України: фокус пріоритетів в умовах пандемії 5 3

«...Різниця між малоросами і росіянами дуже різка» (історико-краєзнавчі нотатки Володимира Вернадського) 6 3

Пирожков С.І., Халітов Н.В. Чи є Україна цивілізаційним суб'єктом історії та сучасності? 7 3

Локтев В.М. Чи є шанс повернути престиж науки в Україні? 9 12

Кириленко І.Г. Куди прийшла, Людино розумна? 11 3

ІНТЕРВ'Ю

За підсумками року (інтерв'ю Президента НАН України академіка Б.Є. Патона) 1 3

Практичні питання нової редакції українського правопису (інтерв'ю з кандидатом філологічних наук О.І. Скопченком) 2 68

Академічність — це насамперед професійність і висока якість (інтерв'ю з директором Видавничого дому «Академперіодика» О.Г. Вакаренко) 6 51

НАУКОМЕТРІЯ І ВИДАВНИЧА СПРАВА

Радченко А.І., Сівова Т.Ю. Видавничі проекти НАН України: гендерний аспект авторства 2 76

Діденко Ю.В., Радченко А.І., Язвинська М.В. Участь у роботі редакційних колегій наукових журналів — шлях до підвищення рейтингу видання 6 58

Мриглюд О.І., Мриглюд І.М. Колективне авторство в українській науці: маргінальний ефект чи нове явище? 7 34

Якимчик А.І. Щодо проблеми використання в Україні наукометричних показників: на прикладі аналізу публікаційної активності окремого науковця 9 66

Радченко А.І., Коваль Н.В. Періодичні видання НАН України з фізико-технічних і математичних наук: рівень монополізованості 11 51

НАУКОВА СПАДЩИНА

Самойленко А.М., Романюк А.С., Сердюк А.С. Видатна постать у теорії наближення XX століття (до 100-річчя від дня народження академіка НАН України М.П. Корнейчука) 1 68

Шталов М.М. Творці теорії абіогенного генезису нафти і газу: учитель і учень 4 84

Богданов В.Л., Беляєв О.Є. Значний учений і видатний організатор науки (до 70-річчя від дня народження академіка НАН України В.Ф. Мачуліна) 6 68

Корсунь А.О., Лубков М.В. Як «астрономічні зубри» врятували Полтавську гравіметричну обсерваторію в 1934–1938 рр. (зі сторінок архівного рукопису О.Я. Орлова 1938 року) 7 49

Коваленко О.Г. Життя і творчість С.М. Московця: відзеркалення душі і часу (до 120-річчя від дня народження)	7 57
Попович О.С. «Патонівський маневр» в історії розвитку НАН України	11 59
Матвеев В.В., Зінковський А.П. Засновник української школи з міцності матеріалів та конструкцій в екстремальних умовах навантаження (до 110-річчя від дня народження академіка Г.С. Писаренка)	11 66

ЛЮДИ НАУКИ

Ясь О.В. Історик у просторі науки (до 70-річчя академіка НАН України В.А. Смолія)	1 74
Степанюк Л.М., Павлишин В.І., Сьомка Л.В. Талановитий вчений, мудрий керівник і організатор (до 70-річчя академіка НАН України О.М. Пономаренка)	1 84
Гожик П.Ф. Шлях геолога (до 80-річчя академіка НАН України О.Ю. Лукіна)	2 89
Макарова О.В. Жінка, яка надихає (до 70-річчя академіка НАН України Е.М. Лібанової)	2 93
Кушнір Р.М., Міщенко В.О. Відомий фахівець у галузі математичних проблем механіки структурно-неоднорідних тіл (до 90-річчя члена-кореспондента НАН України Г.С. Кіта)	3 88
Шульга М.О. Талановитий організатор соціологічної науки (до 80-річчя академіка НАН України В.М. Вороши)	3 94
Бар'яхтар В.Г. З повагою до таланту (до 70-річчя академіка НАН України В.П. Семиноженка)	6 76
Самойленко А.М. Життєвий і творчий шлях відомого математика (до 70-річчя члена-кореспондента НАН України О.А. Бойчука)	6 83
Ченцова І.І., Лук'янець О.О., Іванова С.Ю. Енергія ритму життя (до 75-річчя академіка НАН України О.О. Кришталя)	7 66
Самойленко А.М., Романюк А.С., Парфінович Н.В. Математика — любов на все життя (до 80-річчя члена-кореспондента НАН України В.П. Моторного)	7 72
Бродин М.С., Горобець Ю.І., Загородній А.Г., Іванов Б.О., Івасишин О.М., Локтев В.М., Лось В.Ф., Наумовець А.Г., Пелетинський С.В., Хребтов А.О., Шульга М.Ф. Безмежна любов до фізики (до 90-річчя академіка НАН України В.Г. Бар'яхтара)	8 72
Локтев В.М. Вікторії Віктора Григоровича (до 90-річчя академіка НАН України В.Г. Бар'яхтара)	8 77

100

Додонов О.Г. Учений і людина з великої літери (до 80-річчя академіка НАН України В.В. Петрова)	8 87
Ільницький М.М. Культура — фактор державотворення (до 80-річчя академіка НАН України М.Г. Жулинського)	8 98
Онищенко О.С. Дослідник рукописної і книжкової спадщини та організатор науки (до 70-річчя члена-кореспондента НАН України Л.А. Дубровіної)	9 78
Кириленко О.В. Наука слугує майбутньому (до 80-річчя академіка НАН України Г.Г. Півняка)	10 100
Афанасьєв С.О. Ювілей видатного гідроеколога сучасності (до 90-річчя академіка НАН України В.Д. Романенка)	11 77
Білорус О.Г. Справжня цінність — завжди залишатися самою собою (до 70-річчя академіка НАН України Т.І. Єфименко)	12 76
Бойко В.М., Ванєєва О.О., Жалій О.Ю., Попович Р.О. Із симетрією в житті та математиці (до 75-річчя члена-кореспондента НАН України А.Г. Нікітіна)	12 87

ВІТАЄМО

90-річчя

академіка НАН України С.І. Кучука-Яценка ..	8 102
академіка НАН України Є.Ф. Шнюкова	3 101
чл.-кор. НАН України Ю.В. Мільмана	8 105
чл.-кор. НАН України В.Т. Черепіна	7 78

80-річчя

академіка НАН України С.А. Андронаті	9 87
академіка НАН України В.М. Єгорова	5 90
академіка НАН України Г.В. Єльської	10 106
академіка НАН України Г.Л. Камалова	6 87
академіка НАН України М.М. Кулика	9 88
академіка НАН України Л.М. Лобанова	9 89
академіка НАН України В.Я. Тація	1 93
академіка НАН України С.О. Фірстова	12 99
академіка НАН України В.П. Черних	1 92
академіка НАН України Я.С. Яцківа	10 107
чл.-кор. НАН України М.Я. Валаха	2 103
чл.-кор. НАН України А.М. Довбні	5 95
чл.-кор. НАН України П.С. Кнопова	5 96
чл.-кор. НАН України І.С. Косенка	12 94
чл.-кор. НАН України Р.І. Костика	5 97
чл.-кор. НАН України В.С. Лисенка	1 96

чл.-кор. НАН України П.Ф. Олексенка	3 103	чл.-кор. НАН України І.В. Блонського	6 89
чл.-кор. НАН України Е.Г. Петрова	2 101	чл.-кор. НАН України М.І. Бобирия	10 111
чл.-кор. НАН України С.М. Рябченка	10 110	чл.-кор. НАН України М.П. Войнаренка	7 84
чл.-кор. НАН України Ю.М. Савченка	7 80	чл.-кор. НАН України О.В. Гектіна	1 99
чл.-кор. НАН України В.К. Симоненка	7 79	чл.-кор. НАН України Д.М. Говоруна	5 100
чл.-кор. НАН України Г.Г. Скибо	6 88	чл.-кор. НАН України Є.І. Головахи	8 107
чл.-кор. НАН України М.О. Стржемечного	2 102	чл.-кор. НАН України С.О. Івахненка	4 99
чл.-кор. НАН України В.О. Стрижала	10 108	чл.-кор. НАН України О.О. Іщенко	8 109
чл.-кор. НАН України А.О. Тареліна	10 109	чл.-кор. НАН України В.Ф. Колесника	8 106
75-річчя		чл.-кор. НАН України О.І. Корнелюка	5 99
академіка НАН України Л.А. Булавіна	8 103	чл.-кор. НАН України Б.Ю. Корніловича	8 108
академіка НАН України В.М. Гейця	4 97	чл.-кор. НАН України В.Ю. Максимчука	12 95
академіка НАН України В.М. Локтева	5 91	чл.-кор. НАН України О.П. Моці	5 102
академіка НАН України А.О. Чикрія	7 77	чл.-кор. НАН України А.О. Омельчука	4 98
академіка НАН України Ю.І. Якименка	3 102	чл.-кор. НАН України О.І. Рибалки	5 98
чл.-кор. НАН України Є.Р. Бершеди	9 90	чл.-кор. НАН України Р.С. Стойки	5 101
чл.-кор. НАН України Ю.Г. Лисенка	7 81	чл.-кор. НАН України М.С. Хоми	7 83
чл.-кор. НАН України О.М. Майбороди	9 91	чл.-кор. НАН України В.О. Шаповалова	11 82
чл.-кор. НАН України В.А. Макари	3 104	чл.-кор. НАН України А.А. Щерби	7 82
чл.-кор. НАН України В.М. Пугача	1 98	60-річчя	
чл.-кор. НАН України В.Ю. Розова	11 81	академіка НАН України І.М. Мриглода	5 94
чл.-кор. НАН України М.С. Слободяника	1 97	чл.-кор. НАН України А.О. Авраменка	2 104
70-річчя		чл.-кор. НАН України С.К. Коновалова	6 91
академіка НАН України М.С. Веселовського	1 94	чл.-кор. НАН України Н.М. Мхітаряна	6 90
академіка НАН України М.З. Згуровського	1 95	чл.-кор. НАН України А.В. Рагулі	3 105
академіка НАН України О.В. Кириленка	5 93	50-річчя	
академіка НАН України С.О. Костеріна	8 104	чл.-кор. НАН України А.І. Ємець	4 100
академіка НАН України П.М. Мележика	5 92	чл.-кор. НАН України О.П. Круковського	5 103